

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΘΟΜΑΧΙΑ,

Μεθερμηνευθεῖσα εἰς τὴν καθομιλουμένην
πρὸς χρῆσιν τοῦ λαοῦ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΥΠΟ

Δ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ καὶ Χ. ΓΡΗΓΟΡΑ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ « ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ. »

(Ὁδὸς Περμποπαζάρου, Ἄριθ. 25).

1868.

ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΘΙΑ

Μεθρηνευθεῖσα εἰς τὴν καθολικουμένην

πρὸς Χρῆστον τοῦ καλοῦ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ἸΟΥ

Δ. ΝΙΚΟΛΑΪΟΥ καὶ Χ. ΤΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ « ΕΠΙΛΑΦΟΥ »

(Ὅσοι Παιδοποιεῖται Ἄρα ἔτι.)

1888

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Ἐκτὸς τῶν δύο μεγάλων ποιημάτων τοῦ Ὀμήρου, ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὸν καὶ ἕτερα μικρὰ ποιημάτια, οἷον: Βατραχομυομαχίαν, Ὕμνους καὶ Ἐπιγράμματα. Τὰ ποιημάτια ταῦτα διαφιλονεικοῦσιν οἱ κριτικοί, διότι ἐν αὐτοῖς δὲν διαλάμπουσιν αἱ ἀστραπαὶ τῆς ὀμηρικῆς εὐφυΐας, οὐδ' ἀπαστράπτει ἡ θεία καὶ μελίρρυτος αὐτοῦ γλῶσσα, καὶ δὲν ἐκθαμβοῦσι τὸν ἀναγνώστην αἱ καταπληκτικαὶ τοῦ αἰοῖδου τῆς Ἰωνίας εἰκόνες. Μόνον τὸν πρὸς τὸν Δία ὕμνον θεωροῦσιν ὡς γνήσιον τοῦ Μαιονίδου ἔργον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Βατραχομυομαχίαν, αὕτη θεωρεῖται ὡς ἔργον μεταγενεστέρου τοῦ Ὀμήρου ἀνδρός. Ἡ βατραχομυομαχία εἶναι εἶδος κωμικοεπικοῦ ποιήματος, οὐδ' εὐφυΐας στερούμενον, οὐδὲ κατὰ τὴν γλαφυρότητα καὶ τὸ ἡδυεπὲς ἐλλεῖπον. Εἶναι δὲ μίμησις ὀμηρικῆ, διεσκευασμένη κατὰ τὸ εἶδος τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσεΐας. Ἄλλ' ὅποια διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ κεραυνοῦ καὶ τοῦ σπινθῆρος, ἢ τοῦ ὠκεανοῦ καὶ τινος ῥυακίου, ἢ αὐτὴ ὑφίσταται μεταξὺ ταύτης καὶ ἐκείνης.

Τινὲς λέγουσιν ὅτι ὁ Ὀμηρος ἐποίησεν αὐτὴν ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ, οἷον εἰς ἄθυρμα καὶ σύμβολον τῆς μεγάλης φαντασίας ἣτις ἐμελλε νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτὸν, παραδεχόμενοι ὅτι ἡ Ἰλιάς εἶναι ἔργον νεανίου σφριγῶντος, ἢ δὲ Ὀδύσεια πόνημα συνετοῦ γέροντος.

Ὅπως δὴποτε ἢ « Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη » παρέχει εἰς τὸν λαὸν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Βατραχομυομαχίας δι' ἧς ἐπισφραγίζει τὸ πρῶτον ἔτος αὐτῆς.

λίμνη τιμώμενος και ἀρχηγός ὢν πάντοτε τῶν βατράχων. Μ' ἐγέννησέ δέ ποτε ὁ πατήρ μου Πηλεὺς, τὴν Ὑδρομέδουσαν νυμφευθεὶς παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἡριδανοῦ. Σὲ βλέπω ὅτι εἶσαι καλὸς και ἀνδρείος και ἐξοχος μεταξύ τῶν ἄλλων, και σὲ νομίζω ὡς σκηπτουχον βασιλέα, ὡς γενναῖον ἐν τοῖς πολέμοις μαχητήν.»

Πρὸς αὐτὸν δ' ἀπεκρίθη ὁ Φυσιγνάθος και εἶπε:

«Πρὸς τί, ὦ φίλε, ζητεῖς τὴν γενεάν μου; Αὐτὴ εἶναι εἰς πάντας φανερά, και εἰς θεοὺς, και εἰς ἀνθρώπους, και εἰς τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ. Φυσιγνάθος μὲν ἐγὼ ὀνομάζομαι, εἰμὶ δ' υἱὸς τοῦ γενναίου πατρὸς μου Τρωξάρτου και τῆς μητρὸς μου Λειχομήλης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Πτεροτρόχου. Μ' ἐγέννησεν ἐν τῇ καλύβῃ και μ' ἀνέθρεψε μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, μὲ σῦκα και κάρυα και μὲ παντοδαπά φαγητά. Πῶς δὲ μὲ κἀμνεις φίλον, ἀφ' οὗ διάφοροί ἐσμεν τὴν φύσιν; Σὺ μὲν ζῆς ἐν τῷ ὕδατι, ἀλλ' ἐγὼ τρώγω ὅσα συνήθως οἱ ἀνθρώποι τρώγουσι και δέν με λαμβάνει οὐδ' ὁ τρισκοπάνιστος ἄρτος τὸν ὁποῖον λαμβάνω ἀπὸ τοῦ εὐκύκλου κανοῦ, οὐδ' ὁ μὲ πολλὴν σήσαμον τανύφυλλος πλακοῦς, οὐδ' ὁ μηρὸς τῆς πτέρνης (χοιρομερίου), οὐδὲ τὰ λευκοχίτωνα ἥπατα (συκώτια), οὐδ' ὁ ἀπὸ γλυκεροῦ γάλακτος νεόπηκτος τυρὸς, οὐδὲ τὸ ὠραῖον μελίτωμα (γλυκύσμα ἀπὸ μέλι) τὸ ὁποῖον ἀγαπῶσι και αὐτοὶ οἱ θεοί, οὐδ' ὅσα οἱ μάγειροι κἀμνουν διὰ τὰ δεῖπνα τῶν ἀνθρώπων, περικοσμοῦντες τὰς χύτρας μὲ διάφορα φαγητά. Ἄλλ' οὐδὲ τοῦ πολέμου τὴν φρικτὴν ἀνεμοζάλην ἀπέφυγόν ποτε, ἀλλ' εὐθὺς τρέχω εἰς τὴν μάχην, πολεῶ μετὰ τῶν πρώτων μαχητῶν. Δέν φοβοῦμαι τὸν ἀνθρώπον, ἀν και μέγα ἔχη

σῶμα· ἀλλὰ τρέχων εἰς τὴν κλίνην του, τὸν καταδίκνω εἰς τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων και ἐγγίζω τὴν πτεῖναν του, χωρὶς οὐδεὶς πόνος νὰ καταλάβῃ τὸν ἄνδρα. Ἐξασκοῦθεὶ αὐτὸς νὰ γλυκοκοιμᾶται, ἐν ᾧ ἐγὼ τὸν δάκνω. Δύο ὁμῶς ὄντα ἐφ' ὅλης τῆς γῆς φοβοῦμαι, τὸν ἱέρακα και τὴν γαλῆν, οἱ ὁποῖοι μέγα μοι ἐμβάλλουσι πένθος· φοβοῦμαι δὲ και τὴν φρικτὴν παγίδα, ἥτις διὰ δολεροῦ μὲ ἀπειλεῖ θανάτου. Ἄλλὰ πρὸ πάντων φοβοῦμαι τὴν γαλῆν, ἥτις και εἰς αὐτὴν τὴν τρώγλην μου ἐρχεται και μ' εὐρίσκει. Δέν τρώγω δὲ οὔτε βασιλίαν, οὔτε κάρυα, οὔτε κολοκύνθας, οὔτε μὲ τεύτλα, οὔτε μὲ σέλινα τρέφομαι. Αὐτὰ εἶναι ἰδική σας τροφή, διότι κατοικεῖτε εἰς τὰς λίμνας.»

Εἰς αὐτὰ μειδιάσας ὁ Φυσιγνάθος, ἀπεκρίθη ὡς ἐξῆς:

«Πολλὴ σου ἡ καύχησις εἶναι, ὦ ξένε, ἐπὶ τῇ γαστέρι· ἀλλ' ἡμεῖς και ἐν τῇ λίμνῃ και ἐν τῇ ξηρᾷ πολλά θαύματα βλέπομεν. Εἰς τοὺς βατράχους ὁ Ζεὺς ἀμφίβιον ἐδώρησε διατροφὴν· σχιρτώσιν οὗτοι ἐν τῇ γῇ, ἀλλὰ καλύπτουσι τὸ σῶμά των και ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Ἐάν δὲ θέλῃς νὰ μάθῃς και ταῦτα, εὐκόλως δύνασαι νὰ ικανοποιήσῃς τὴν περιέργειάν σου. Σὲ λαμβάνω εὐθὺς ἐπὶ τῆς βράχέως μου, σὺ δὲ κράτει με, μήπως ἀπολεσθῆς και ὅπως ἀβλαβῆς και χαίρων εἰς τὸν οἶκόν μου προσέλθῃς.»

Τοιαῦτα εἶπεν οὗτος και προσέφερον εἰς τὸν μῦν τὴν βράχιν αὐτοῦ· ταχέως ἀνέβη αὐτὸς δι' ἐλαφροῦ πηδήματος και ἔβαλε τὰς χεῖρας του εἰς τὸν ἀπαλὸν τοῦ βατράχου αὐχένα. Και πρῶτον μὲν ἔχαιρε, διότι ἔβλεπε μὲν τοὺς γειτνιαζόντας ὄρμους και ἐτέρπετο εἰς τὸ κολύμβημα τοῦ Φυσιγνάθου. Ἄλλ' ὅτε κατεκλύσθη

ὑπὸ τῶν μελανοπῶν κυμάτων, ἤρχισε τότε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ ἐλέγχῃ τὸν ἑαυτὸν του διὰ πικρᾶς μετανοίας. Ἐράδει τότε τὰς τρίγας του, μὲ τοὺς πόδας ἐκτύπα τὴν γαστέρα του, ἐν ᾧ ἡ καρδιά του ὑπὸ ἀσυνήθων ἐταράσσετο παλμῶν, καὶ ἐπεθύμει εἰς τὴν ξηρὰν νὰ ἐξέλθῃ. Φοβερά ἐστέναξε καὶ φρικώδης ὁ φόβος του ἦτον· καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἤγειρε τὴν οὐρὰν του, τὴν ὁποίαν ἐσυρεν ὡς κώπην, εὐχόμενος εἰς τοὺς θεοὺς ἵνα ὑγιῆς φθάσῃ εἰς τὴν ξηρὰν. Τὰ ὕδατα τὸν κατέκλυζον, ὀξέως ἐφώναζε καὶ τοιοῦτους ἔλεγε λόγους:

«Ἐπὶ τῶν νώτων αὐτοῦ δὲν ἐβάστασεν ὁ ταῦρος τοιοῦτον φορτίον ἔρωτος, ὅταν εἰς Κρήτην διὰ θαλάσσης ἔφερε τὴν Εὐρώπην, καθὼς ἐμὲ ὁ βάτραχος, ὑψώσας ἐπὶ τῶν λευκῶν ὑδάτων τὸ κίτρινον σῶμά του πλέων μ' ἔφερεν ἐπινώτιον εἰς τὸν οἶκόν του.»

Ἄλλ' αἰφνης ἀνεφάνη ὑδατόφης (νεροφεῖδι), φοβερὸν θέαμα καὶ διὰ τοὺς δύο, καὶ στάς ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὄρθον εἶχε τὸν τράχηλόν του. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Φυσίγναθος ἐβυθίσθη εὐθὺς εἰς τὸ ὕδωρ, χωρὶς νὰ συλλογισθῇ ποῖον σύντροφον ἐν τῇ λίμνῃ ἐμελλε ν' ἀπολέσῃ. Κατέβη λοιπὸν εἰς τὰ βάθη τῆς λίμνης καὶ ἀπέφυγεν οὕτω τὸν θάνατον. Ὁ δὲ μῦς, ἅμ' ἀφέθη ὑπὸ τοῦ βατράχου, ὑπτιος εἰς τὸ ὕδωρ κατέπεσε, σφίγγων τὰς χεῖράς του, καὶ ὀξέως φωνάζων ἐν ᾧ κατεστρέφετο. Πολλάκις μὲν ἐβυθίσθη εἰς τὸ ὕδωρ, πολλάκις δὲ πάλιν διὰ λακτισμῶν ἀνῆρχετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ, καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὸν θάνατον· βρεχομένων δὲ βαθμηδὸν τῶν τριχῶν του, ἐβάρυνεν αὐτὸς περισσότερον ἐν ᾧ δ' ἀπέθνησκεν εἰς τὸ ὕδωρ, εἶπε τὰ ἐξῆς ὡς τελευταίους λόγους:

«Φυσίγναθε, ἡ πράξις σου αὕτη δὲν θὰ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν τῶν θεῶν· ἀπὸ τοῦ σώματός σου, ὡς ἀπὸ βράχου, ἔρριψας ἓνα ναυαγόν. Καὶ ὅμως ἐν τῇ γῇ δὲν ἠδύνασο νὰ εἶσαι, ὦ κάκιστε, καλλίτερός μου, οὔτε εἰς τὸ παγκράτιον, οὐδ' εἰς τὴν πάλην, οὐδ' εἰς τὸν δρόμον· μ' ἠπάτησας ὅμως καὶ μ' ἔρριψας εἰς τὸ ὕδωρ· ἀλλὰ τοῦ θεοῦ τὸ ὄμμα εἶναι ἐκδικητικόν. Θὰ σὲ τιμωρήσῃ δὲ ὁ στρατὸς τῶν Μυῶν, καὶ τὴν τιμωρίαν ταύτην οὐδέποτε θὰ δυνήθῃς νὰ διαφύγῃς.»

Ταῦτα εἰπὼν, ἐξέπνευσεν ἀμέσως εἰς τὸ ὕδωρ· τὸν εἶδεν ὅμως ὁ Λειχοπίναξ, ἐπὶ τῆς μαλακῆς ὄχθης καθήμενος. Φοβερά τότε ἐστέναξε καὶ τρέξας ἀμέσως ἀνήγγειλε τὸ γεγονός εἰς τοὺς Μῦς, οἵτινες ἅμα ἤκουσαν τὴν ἀγγελίαν καὶ τὸν θάνατον τοῦ συναδέλφου αὐτῶν, φοβερῶς πάντες ὠργίσθησαν. Διέταξαν δὲ τότε τοὺς κήρυκας αὐτῶν ἵνα ἐν ὄρθρῳ βαθεῖ συνέλυσιν συγκαλέσωσιν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Τρωξάρτου, τοῦ ταλαιπώρου πατρὸς τοῦ Ψυχάρπαγος ὅσις ὑπτιος καὶ νεκρὸς ἐν τῇ λίμνῃ ἦν ἐξηπλωμένος, οὐδὲ παρὰ τὴν ὄχθην ὁ δύστηνος ἦτον, ἀλλ' εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης ἐκολύμβα.

Σπεύδοντες ἐν τῇ ἀγορᾷ συνῆλθον, ἅμα τῇ πρωΐᾳ, πρῶτος δ' ὁ Τρωξάρτης ἀνέστη, πικρῶς ἀθυμῶν διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, καὶ εἶπε ταῦτα:

«ὦ φίλοι, ἂν καὶ μόνος ἐγὼ μεγάλην ἔπαθα συμφορὰν ὑπὸ τῶν Βατράχων, ἐν τούτοις ἡ μοῖρα κακὴ ἐπέσκηψεν ἐπὶ πάντων. Δυστυχῆς εἶμαι ἐγὼ, διότι ἀπώλεσα τρεῖς υἱούς. Τὸν ἓνα ἐφόνευσεν ἡ παγκρατίστη γαλῆ, ἐκ τῆς τρώγλης του ἀρπάσασα αὐτόν· τὸν ἄλλον ἄνδρες σκληροὶ καὶ ἀσπλαγχοὶ ἐθανάτωσαν, εὐ-

ρόντες νέας τέχνας—ζυλίην πανουργίαν—τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσι παγίδα, κακὴν τῶν Μυῶν ὀλέτειραν. Ὁ τρίτος ἦν ἀγαπητὸς εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὴν ἐντιμοτάτην μητέρα του· τοῦτον ἤδη ἐπνίξεν ὁ Φυσιγόνατος, εἰς τῆς λίμνης τὸν βυθὸν καταβιάσας αὐτόν. Ἄλλ' ἄς ὀπλισθῶμεν πάντες, ἄς τρέξωμεν ἔμπρός, ἄς ἐπιπέσωμεν κατ' αὐτῶν, ἐξωπλισμένοι μὲ παμποίικιλα ὄπλα.»

Τοιαῦτα εἰπὼν, κατέπεισεν ὅλους ἵνα ἐξοπλισθῶσι. Καὶ αὐτοὺς μὲν ἐξώπλισεν ὁ φιλοπόλεμος Ἄρης. Καὶ πρῶτον ἔβαλαν κνημίδας εἰς τὰς κνήμας των, κυάμους κάψαντες χλωρούς, καλῶς προπαρασκευάσαντες αὐτοὺς καὶ τοὺς ὁποίους εἶχον συλλέξει ἐπιδραμόντες ἐν ὥρᾳ νυκτός. Ὀρραῖους κατεσκευάσαν θώρακας ἀπὸ βυρσῶν τεταμένων μεταξύ καλαμίων καὶ τοὺς ὁποίους ἐξέδειραν ἐκ τινος γαλῆς· ὡς ἀσπίς αὐτῶν ἐχρησίμευσεν ὁ πάτος τοῦ λύχνου, καὶ ὡς λόγγας μακρὰς βελόνας, πάργαλχον τοῦ Ἄρειος ἔργον, καὶ ὁ φλοιὸς τοῦ καρούου ὡς περικεφαλαία τὴν ὁποίαν ἔδεσαν ἐπὶ τῶν κροτάφων αὐτῶν. Τοιοῦτοτρόπως οἱ Μῦς εἶχον ἐξοπλισθῆ.

Ἄμα δ' ἐνόησαν τὸ γεγονός οἱ Βάτραχοι, ἐξῆλθον ὅλοι ἐπὶ τῶν ὑδάτων, καὶ συνελθόντες εἰς ἓνα τόπον, συνέκαλεσάν συνέλευσιν τοῦ φοβεροῦ πολέμου. Ἐν ᾧ δ' ἐσχέποντο πόθεν προῆλθεν ἡ στάσις ἢ πόθεν ὁ θόρυβος ἔρχεται, τότε προσῆλθεν εἰς αὐτοὺς κήρυξ, σκητρον ἀνά χειρας κρατῶν, ὁ Ἐμβασίχυτρος, υἱὸς τοῦ γενναίου Τυρογλύφου, τὴν φήμην τοῦ πολέμου εἰς αὐτοὺς ἀναγγέλων. Εἶπε δέ:

«ὦ βάτραχοι, οἱ μῦς ἀφ' οὗ σᾶς ἠπειλήσαν, μ' ἀπέστειλαν ἐδῶ νὰ σᾶς εἶπω νὰ ἐξοπλισθῆτε διὰ πόλεμον

καὶ διὰ μάχην. Εἶδον οὗτοι τὸν Ψιχάρπαγα εἰς τὸ ὑδωρ, τὸν ὁποῖον ἐφόρευεν ὁ ἰδικὸς σᾶς βασιλεὺς Φυσιγόνατος. Ἄλλ' ἐξοπλισθητε ὅλοι, ὅσοι ἀριστοὶ μετὰ ξυ τῶν βατράχων ὑπάρχετε.»

Τοιαῦτα εἰπὼν, τοῖς ἐξήγει τὴν αἰτίαν τῶν ἀποφασισθέντων. Αὐτοῦ οἱ λόγοι, κρούοντες τὰ ὕτα τῶν ἀγερώχων Βατράχων, ἐτάρασσαν τὰ ὕτα αὐτῶν. Ἄλλ' ἀναστάς ὁ Φυσιγόνατος ἐμέμψατο αὐτοὺς καὶ εἶπεν:

«ὦ φίλοι, δὲν ἐφόνευσα ἐγὼ τὸν μῦν, οὐδὲ τὸν εἶδον καταστρεφόμενον· πάντως ἐπνίγη αὐτὸς, παίζων παρὰ τὴν λίμνην καὶ μιμούμενος τὸ κολύμβημα τῶν βατράχων· ἀλλ' οἱ κάκιστοι ἐμὲ ἔρχονται καὶ κατηγοροῦσιν, ἐμὲ τὸν ἀναίτιον καὶ ἀθῶον· ἀλλ' ἄς σκεφθῶμεν τώρα, πῶς νὰ καταστρέψωμεν τοὺς πανούργους καὶ δολεροὺς μῦς. Λοιπὸν, κατὰ τὴν ἰδικήν μου γνώμην, τὸ καλλίτερον εἶναι νὰ ἐξοπλισθῶμεν ὅλοι καὶ ἐνοπλοὶ νὰ σταθῶμεν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς ὄχθης, ὅπου κρημνώδης εἶναι ὁ τόπος. Ὅταν δ' ἐξορμῶντες οὗτοι ἐπιπέσωσιν ἐφ' ἡμῶν, θὰ τοὺς συλλάβωμεν ἐκ τῆς περικεφαλαίας, ὅσοι ἤθελον πλησιάσει ἡμᾶς, καὶ εὐθὺς μὲ τὰ ὄπλα των θὰ τοὺς ρίψωμεν εἰς τὴν λίμνην· τοιοῦτοτρόπως δὲ θὰ πνίξωμεν αὐτοὺς ἐν τῷ ὕδατι, διότι δὲν γνωρίζομεν νὰ κολυμβῶμεν. Χαίροντες τότε θὰ στήσομεν τὸ μμοκτόνον τρόπαιον.»

Τοιαῦτα εἰπὼν, τοὺς ἐξώπλισεν ὅλους· καὶ τὰς μὲν κνήμας των μὲ φύλλα μαλαχῶν περιεκάλυψαν, θώρακας δὲ κατεσκευάσαν ἀπὸ πλατέα καὶ χλωρὰ τεύτλα καὶ ὡς ἀσπίδας φύλλα κραμβῶν μετεχειρίσθησαν.

Ὡς λόγγην ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἐλάβε σχοῖνον, καὶ ὡς περικεφαλαίας λεπτοὺς κοχλίας ἐπὶ τῶν κεφαλῶν

έβαλαν. Ἄφ' οὗ δ' ἐξωπλίσθησαν, ἐστάθησαν ἐφ' ὑψηλῶν ὄχθων, σείοντες τὰς λόγχας αὐτῶν, καὶ ἐνθουσιῶντες ὑπὸ γενναίου θάρρους.

Ὁ δὲ Ζεὺς προσεκάλεσε τοὺς θεοὺς ἀνὰ τὸν ἀστερόεντα οὐρανόν, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὴν πληθὺν τοῦ πολέμου, τοὺς πολλοὺς καὶ μεγάλους καὶ κρατεροὺς πολεμιστὰς μὲ τὰ μακρὰ τῶν ὄπλα, ὁμοιάζοντας πρὸς τὸν στρατὸν τῶν Γιγάντων καὶ πρὸς τὸν τῶν Κενταύρων. Γλυκογελῶν δὲ τότε ἠρώτησε τίνες ἐκ τῶν Ἀθανάτων ἐμελλον νὰ βοηθήσουν τοὺς βατράχους καὶ τίνες τοὺς μῦς. Καὶ ἠρώτησε τὴν Ἀθηνᾶν:

«ὦ θύγατερ, θὰ πορευθῆς εἰς βοήθειαν τῶν Μυῶν; Αὐτοὶ πάντοτε σχιρτῶσιν εἰς τὸν ναόν σου, τερπόμενοι ὑπὸ τῆς κνίσσης καὶ τῶν ἐδεσμάτων τῶν θυσιῶν.»

Τοιαῦτα εἶπεν ὁ Ζεὺς· καὶ πρὸς αὐτὸν ἀπεκριθῆ ἡ Ἀθηνᾶ:

«ὦ πάτερ, οὐδέποτε ἐγὼ δύναμαι νὰ βοηθήσω τοὺς τάλαιπωρομένους μῦς, διότι πολλὰ κακὰ μοὶ ἔκαμαν, βλάπτοντες τὰ στέμματά μου καὶ τοὺς λύχνους ἔνεκα τοῦ ἐλαίου. Πολὺ ὅμως ἐθύμωσα διὰ τινὰ βλάβην τὴν ὁποίαν μοὶ παρέσχον. Κατέφαγον καὶ κατετρύπησαν τὸν πέπλον μου, τὸν ὁποῖον κατεσκευάσα ἀπὸ λεπτὰ νήματα, νήουσα λεπτὰς κλωστὰς· καὶ τώρα ἤλθεν ὁ διορθωτὴς μου, καὶ μοῦ ζητεῖ διάφορον, ἔνεκα τοῦ ὁποίου μεγάλως δυσαρεστοῦμαι, διότι ἐδανείσθην τὰ νήματα καὶ δὲν ἔχω νὰ τὰ ἀνταποδώσω (α). Ἄλλ' οὐδὲ

(α) Ἡ ταπεινοφροσύνη αὐτῆ τῆς Ἀθηνᾶς καθίστησιν αὐτὴν γελοῖαν καὶ ἀπὸ τοῦ θεσπεσίου τῆς ταπεινοφροσύνης ὕψους τὴν καταβιβάζει εἰς τὸν βόρβορον τοῦ ἐξευτελισμοῦ. Τοῦθ' ὅπερ ἔδωκε λαβὴν εἰς τινὰ γάλλον ἵνα εἴπῃ ὅτι εἰς τὸν λόγον τοῦτον τῆς Ἀθηνᾶς ἀντανακλάται τὸ

τοὺς βατράχους ἐπίσης θέλω νὰ βοηθήσω, διότι καὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουν σταθερὸν τὸν νοῦν τῶν, ἀλλὰ διὰ τοῦ θορύβου καὶ τῶν φωνῶν τῶν δὲν μ' ἄφησαν νὰ κλείσω τὰ βλέφαρά μου ὅταν ἐκ τοῦ πολέμου ἐφευγον, ἐξηπλημένη καὶ κοπιώδης καὶ ἔχουσα ἀνάγκην ὑπνοῦ· τοιοτοτρόπως αὔπνος κατεκειμήν, φρικτὸν ἔχουσα κεφαφαλόπονον, ἕως ὅτου ἐξυπνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ. Ἄλλ' ἂς μὴ τοὺς βοηθήσωμεν, ὦ θεοί, μήπως τις ἐξ ἡμῶν τρωθῆ ὑπὸ δξέος βέλους· διότι θὰ πολεμήσουν, καὶ ἂν θεός τις παραστῆ ἀπέναντι αὐτῶν. Ἄς διασκεδάσωμεν ὀλίγον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, θεώμενοι τὴν μάχην.»

Εἰς αὐτὴν, τοιαῦτα εἰποῦσαν, ἐπίεσθησαν ὄλοι οἱ ἄλλοι θεοί· ὄλοι δ' ὁμοῦ συνηθροίσθησαν εἰς ἓνα τόπον. Προσῆλθον τότε δύο κήρυκες, φέροντες πολεμικὰ σύμβολα. Κώνωπες δὲ, μεγάλας φέροντες σάλπιγγας, φοβερῶς ἐσάλπιζον τοῦ πολέμου τὴν ἑναρξιν· ἐκ δὲ τοῦ οὐρανοῦ ἐβρόντησεν ὁ Κρονίδης Ζεὺς, τὸν φρικαλέον πόλεμον ἀναγγέλλων.

Πρῶτος ὁ Ὑψιβόας ἐκτύπησε μὲ τὸ δόρυ εἰς τὴν κοιλίαν, ἐν μέσῳ τοῦ ἥπατος αὐτοῦ, τὸν Λειγῆνορα ἰστάμενον μεταξὺ τῶν πρώτων πολεμιστῶν. Ἐπεσε τότε πρηνῆς, ἐν ᾧ αἱ λεπταὶ αὐτοῦ τρίχες ἐμολύνθησαν ἐν τῇ κόνει· ὁ Ἰρωγλοδύτης ἠκόντισε τὸν Πηλείωνα καὶ ἐπήξεν εἰς τὰ στήθη του δόρυ στιβαρόν· ἐπεσε τότε καὶ μαῦρος τὸν κατέλαβε θάνατος, ἐν ᾧ ἡ ψυχὴ του ἐπτερυγίζεν ἐξω τοῦ σώματός του.

Ἄμα δὲ εἶδεν ὁ Λιμνόχαρις ἀποθανόντα τὸν Πολύ-

γελοῖαν τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας. Ἄλλ' ἐπρεπ. ν. οὗτος νὰ ἀνεφθῆ ὅτι προκειμένου περὶ καιμικῆς ὑπόθεσεως καὶ οἱ θεοὶ εἰσέτι τοιοῦτον χαρακτηρισμὸν θὰ περιεβάλλοντο.

φωνον, ἐπρόφθασε καὶ ἐκτύπησε τὸν Τρωγλοδύτην μὲ πέτραν μυλοειδῆ, ἐν μέσῳ τοῦ αὐχένος αὐτοῦ· σκότος ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμοὺς του· ἀλλ' ὁ Λειχίνωρ τὸν ἐτρύπησεν εἰς τὸ ἦπαρ μὲ τὸ ἀπαστράπτου δόρυ του, χωρὶς ν' ἀποτύχη ἀπὸ τὸ σκόπευμά του· εἰς ταῦτα ὁ Κραμβοφάγος ἤρχισε νὰ φεύγῃ εἰς τὰς βαθείας ὄχθας, ἀλλ' ὁ Λειχίνωρ δὲν τὸν ἄφησε νὰ φύγῃ εἰς τὰ ὕδατα, ἀλλὰ τὸν κατεδίωξεν, ἕως ὅτου ἔπεσε, χωρὶς ν' ἀνακύψῃ, βάπτων τὴν λίμνην μὲ τὸ μαῦρον αἷμά του· ἐξηπλώθη τότε ἐπὶ τῆς ὄχθης, ἐν ᾧ ἐκ τῆς λαγόνος αὐτοῦ, ἔτρεχον τὰ παχέα ἔντερα του. Ὁ Λιμνήσιος ἐφόνευσε παρὰ τὰς ὄχθας τὸν Τυρογλύφον· ἰδὼν δὲ τὸν Πτερογλύφον ὁ Καλαμίνθιος ἐφοβήθη καὶ ρίψας τὴν ἀσπίδα ἔφυγεν εἰς τὴν λίμνην· ὁ δὲ Ὑδροχάρις ἐφόνευσε τὸν βασιλέα Πτεροφάγον, μὲ πέτραν τὸ μέτωπόν του χτυπήσας, ἐν ᾧ ἐκ τῶν ρινῶν του ἔσταζεν ὁ ἐγκέφαλος καὶ ἐμολύνετο δι' αἵματος ἡ γῆ· ὁ Λειχοπίναξ ἐφόνευσε διὰ τῆς λόγχης τὸν ἀγνὸν Βορβοροκοίτην, τοῦ ὁποίου τοὺς ὀφθαλμοὺς σκότος ἐκάλυψε. Ἰδὼν ταῦτα ὁ Πρασσάφαγος, εἵλκυσεν ἐκ τοῦ ποδὸς τὸν Κνισσοδιώκτην καὶ τὸν ἐπνίξεν εἰς τὴν λίμνην, σφίγγας μὲ τὰς χεῖρας τὸν λαιμόν του. Ὁ Ψυχάρπαξ ἐβοήθει τοὺς ἀποθανόντας συντρόφους του καὶ ἐκτύπησε τὸν Πηλοῦσιον εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας του ἦπαρ. Ἐπεσεν αὐτὸς ἔμπροσθέν του, ἐν ᾧ ἡ ψυχὴ του εἰς τὸν Ἄδην κατέβαινεν. Ἰδὼν τοῦτο ὁ Πηλοβάτης, ἔρριψεν ἐπάνω του μίαν δράκα πηλοῦ, ἐμολύνε τὸ μέτωπόν του καὶ ὀλίγου δεῖν νὰ τὸν τυφλώσῃ. Ἐθύμωςε τότε ἐκεῖνος, καὶ λαβὼν μὲ τὴν παχειὰν χεῖρά του μέγαν λίθον κείμενον εἰς τὴν πεδιάδα ὡς βάρος τῆς γῆς,

ἐκτύπησε μ' αὐτὸν εἰς τὰ γόνατα τὸν Πηλοβάτην· διερράγη ἀμέσως ἡ δεξιὰ του κνήμη, καὶ ἔπεσεν ὑπτίως εἰς τὴν κόνιν. Τὸν ἐβοήθησεν ὁ Κραμβασίδης, ὤρμησε πάλιν κατ' αὐτοῦ, τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸ μέσον τῆς κοιλίας του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐβυθίσθη ὄλος ὁ ὀξύσχοινος· καὶ ὅταν μὲ τὴν παχειὰν χεῖρά του ἔσυρε τὸ δόρυ, ἐχύνοντο κάτω ὅλα τὰ ἔντερα του. Ἄμα εἶδε ταῦτα ὁ Σιτοφάγος ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ, χλωαίνων ἔφυγεν ἐκ τοῦ πολέμου· ἐβασανίζετο οἰκτρῶς, ἐπήδησεν εἰς τὴν τάφρον, ἵνα φύγῃ τὸν ὑπέρτατον ὀλεθρον. Ὁ Τρωξάρτης ἐκτύπησε τὸν Φυσιγνάθον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ποδός του, πονῶν δ' αὐτὸς ἔφυγεν ἀμέσως εἰς τὴν λίμνην· ἀλλ' ἄμα ὁ Τρωξάρτης τὸν εἶδεν ἡμίπνου πεσόντα, ἔτρεξεν ἀμέσως ἐναντίον του, ἐπιθυμῶν νὰ τὸν φονεύσῃ· ὁ δὲ Πρασσαῖος ἄμα τὸν εἶδε ψυχορραγοῦντα ἦλθεν ἀμέσως μεταξύ τῶν πρώτων πολεμιστῶν καὶ ἔρριψεν ὡς ἀκόντιον τὸν ὀξὺν σχοῖνον· ἡ ἀσπίς ὁμως δὲν διερράγη, διότι ἔσπασεν ἡ ἀκωκὴ τοῦ δόρατός του. Ὑπῆρχε δὲ μεταξύ τῶν μυῶν νέος τις παῖς, ἐξέχων μεταξύ τῶν ἄλλων, πολεμιστῆς, καὶ φίλτατος υἱὸς τοῦ ἀγνοῦ Ἀρτεπιβούλου, κορυφαῖος ὄλων, τὸν ὁποῖον ἐξέλαβον ἀντὶ τοῦ Ἄρεως, ὁ κρατερός Μεριδάρπαξ, ὅστις μόνος μεταξύ τῶν Μυῶν ἠρίστευεν· ἔστη αὐτὸς παρὰ τὴν λίμνην, ἀγέρωχος μεταξύ ὄλων τῶν ἄλλων, ποθῶν νὰ καταστρέψῃ τὴν γενεάν τῶν πολεμιστῶν Βατράχων. Καὶ ἤθελεν ἐκτελέσει τὸν πόλον αὐτοῦ, διότι μεγάλην δύναμιν τὰ στήθη του ἔκρυπτον, ἐὰν δὲν ἐνόει τὸν σκοπὸν του ὁ Πατήρ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν, ὁ Ζεὺς, ὅστις ὤκτειρε τοὺς καταστρεφόμενους Βατράχους. Ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν του καὶ εἶπεν:

«ὦ πόποι! μέγα ἔργον οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι· δέν με κατέπληξεν ὀλίγον ὁ Μεριδάρπαξ ἰστάμενος παρά τὴν λίμνην καὶ ὄργῶν εἰς τὸν φόνον τῶν Βατράχων. Ἄλλ' ἄς πέμψωμεν ταχέως τὴν φιλοπόλεμον Παλλάδα καὶ τὸν Ἄρην, ἵνα δώσωσιν ἐν πέρας εἰς τὴν κρατερὰν αὐτὴν μάχην.»

Τοιαῦτα εἶπεν ὁ Ζεὺς, ὁ δὲ Ἄρης ἀπεκρίθη ὡς ἐξῆς:
«Οὔτε τῆς Ἀθηναῆς ἢ δύναμις, ὦ Ζεῦ, οὔτε τοῦ Ἄρεως θὰ ἰσχύσῃ εἰς τὴν ἀπὸ τῶν Βατράχων ἀποτροπὴν τοῦ φοβεροῦ ὀλέθρου. Ἄλλὰ πάντες ὁμοῦ ἄς βοηθήσωμεν αὐτούς, ἢ ἂν κινηθῇ τὸ ἰδικόν σου κρατερὸν καὶ Τιτανοκτόνον ὄπλον, μὲ τὸ ὅποιον ἐφόνευσας τοὺς ἐξοχωτέρους καὶ τοὺς ἀρίστους ἐξ ὄλων τῶν Τιτάνων, ἐδέσμευσας δὲ τὸν Ἐγκέλαδον καὶ τὴν ἀγρίαν φυλὴν τῶν Γιγάντων.»

Τοιαῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἔρριψεν ὁ Ζεὺς τὸν αἰθελόεντα κεραυνόν του· φοβερὰ ἠκούσθη βροντὴ, ἐσείσθη ὁ μέγας Ὀλύμπος, ἔπειτα δ' ἐξήκοντίσθη ὁ κεραυνὸς, τὸ φοβερόν ὄπλον τοῦ Διός· ἐπέταξεν οὗτος ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Διός. Ἐφόβησε τότε τοὺς Βατράχους καὶ τοὺς Μῦς. Ἄλλὰ καὶ πάλιν δὲν κατέπαυσεν ὁ στρατὸς τῶν Μυῶν, ἀλλὰ περισσότερον ἐνθουσιάσθη καὶ ὤρμησε νὰ καταστρέψῃ τὴν γενεάν τῶν πολεμιστῶν Βατράχων, ἐὰν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου δὲν ᾤκτειρε τοὺς Βατράχους ὁ Ζεὺς, ἀποστείλας εἰς αὐτοὺς βοηθοὺς. Ἦλθον λοιπὸν ἐξαίφνης Καρκῖνοι κρατερόνωτοι, κυρτόχειλοι, λοξοβάται, στρεβλοὶ, ψαλιδόστομοι, ὄστρακόδερμοι, ὄστοφυεῖς, πλατύνωτοι, λάμποντες εἰς τοὺς ὤμους αὐτῶν, κυρτοὶ, μακρόχειροι, ἀπὸ τῶν στέρνων τῶν βλέποντες, ὀκτάποδες, δικέφαλοι, χλωλόχειρες, οἵ-

τινες ἔκοπτον μὲ τὰ στόματά των τὰς οὐράς καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῶν Μυῶν· καὶ ὄλαι αἱ λόγχοι ἐλυγίζοντο. Αὐτοὺς ἐφοβήθησαν οἱ δειλοὶ Μῦς, δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀντισταθῶσι καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Ἐδύσε τότε ὁ ἥλιος καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐτελείωσεν ὁ πόλεμος ὅλος.

Τ Ε Λ Ο Σ.

